

FORNYELSE OG VÆKST

I DANMARKS INTERNATIONALE VÆKSTREGION

1. UDKAST (senest ændret 051006)

HANDLINGSPLAN 2007

REGION MIDTJYLLAND

VÆKSTFORUM FOR REGION MIDTJYLLAND

HANDLINGSPLAN 2007

Første udkast til vækstforums Handlingsplan 2007 er en strukturering af de indkomne forslag fra de otte tænketanke, vækstforum har nedsat for at inspirere arbejdet med erhvervsudviklingsstrategi og den dertil hørende første handlingsplan for Region Midtjylland i 2007.

Forslagene er søgt indpasset under de relevante delmål i strategien, således at sammenhængen mellem delmål og handlingsforslag tydeliggøres, og fremgår af de indsatte tekstbokse. Der er ikke indkommet forslag til alle delområder i strategien.

1. UDDANNELSE OG KOMPETENCE

Vækstforums delmål er etablering af en regional, kompetent profil, hvor den nødvendige arbejdskraft har et højt uddannelses- og efteruddannelsesniveau

STRATEGI FOR UDDANNELSE OG KOMPETENCE (komptent)

1. Styrkelse af overgange mellem uddannelsesniveauer, der øger andelen af unge med en kompetencegivende uddannelse
2. Sikring af et mere markedsorienteret, sammenhængende og fleksibelt uddannelsessystem med mulighed for smidigt og enkelt at skifte mellem uddannelser og uddannelsesniveauer regionalt, nationalt og internationalt
3. Øge kvaliteten af udbudet på uddannelsesinstitutionerne
4. Initiativer der motiverer unge fra uddannelsesfjerne miljøer og fra geografiske områder langt fra videregående uddannelsesinstitutioner til at påbegynde en lang videregående uddannelse.
5. Understøtte kvalitetsudviklingen af regionens vejledningstilbud
6. Tilgængelighed af relevante uddannelser, også i regionens udkantsområder via forlagt og ikt-støttet undervisning
7. Samspil mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv, der fremmer brugen af praktik i uddannelserne
8. Udvikling af ledelse
9. Videreudvikling af ufaglærte og kortuddannedes kompetencer

TÆNKETANKENES HANDLINGSFORSLAG

1.1 Styrkelse af overgange (ingen forslag)

1.2 Sikring af et mere markedsorienteret, sammenhængende og fleksibelt uddannelsessystem (ingen forslag)

1.3 Øge kvaliteten af udbudet på uddannelsesinstitutionerne (ingen forslag)

1.4 Initiativer der motiverer unge fra uddannelsesfjerne miljøer...

- der skal sikres et attraktivt studiemiljø med en levende ungdomskultur

1.5 Understøtte kvalitetsudviklingen af regionens vejledningstilbud

- Pædagogiske forsøgsprojekter der afklarer, hvordan flest mulige unge fastholdes i og vejledes vedrørende uddannelse

1.6. Tilgængelighed af relevante uddannelser

- flere universitetsafdelinger kan placeres i centerbyerne
- med henblik på at hindre yderligere centralisering af folkeskoleindsatsen bør vækstforum appellere til Folketinget om, at landdistrikternes uddannelsesinstitutioner har en anden økonomi

1.7. Samspil mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv, der fremmer brugen af praktik (ingen forslag)

1.8. Udvikling af ledelse

- Uddannelse og rådgivning til ledere i de små og mellemstore virksomheder intensiveres med henblik på at styrke it-anvendelsen m.m.

1.9. Videreudvikling af ufaglærte og kortuddannedes kompetencer (ingen forslag)

Vækstforums delmål er etablering af en regional, nyskabende uddannelses- og kompetenceprofil, hvor alle eksisterende arbejdskraftressourcer anvendes

STRATEGI FOR UDDANNELSE OG KOMPETENCE (nyskabende)

10. alternative læringsformer der anvender ny viden og teknologi og/eller kombinerer tværfaglige kompetencer
11. indsatser der identificerer og involverer arbejdskraftressourcer
12. samarbejder mellem videninstitutioner og virksomheder med strategisk fokus på efteruddannelse og livslang læring, der synliggør og realiserer virksomhedernes behov for nye kompetencer hos både medarbejdere og ledelse samt styrker virksomheders sociale engagement
13. samarbejder mellem videninstitutioner og erhverv med strategisk fokus på lederes og medarbejders adgang til efter- og videreuddannelsesstilbud, der matcher forandringer i teknologi, produkter og organisationsformer
14. anvendelse af ny teknologi, der muliggør uddannelses- og efteruddannelsesaktivitet på arbejdsstedet eller i hjemmet.

TÆNKETANKENES HANDLENSFORSLAG

1.10 alternative læringsformer der anvender ny viden og teknologi og/eller kombinerer tværfaglige kompetencer (ingen forslag)

1.11 indsatser der identificerer og involverer arbejdskraftressourcer

- Øge effektivitet i jobformidling til grupper med uudnyttede ressourcer
- Integrere indvandrere uden for arbejdsstyrken

1.12 samarbejder mellem videninstitutioner og virksomheder med strategisk fokus på efteruddannelse og livslang læring, der synliggør og realiserer virksomhedernes behov for nye kompetencer hos både medarbejdere og ledelse samt styrker virksomheders sociale engagement

- Etablering af kompetencecenter: Som forudsætning og koordinerende instans for bedre afstemning af udbud og efterspørgsel og tættere kontakt mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner foreslås etableret et regionalt kompetencecenter. Kompetencecentret skal være et udviklings- og videnformidlingsscenter, der kan fungere som en slags uddannelsesmægler mellem virksomhederne og uddannelsesinstitutionerne, et service- og rådgivningsorgan til virksomhederne med særlig fokus på de små og mellemstore virksomheder, der ikke selv arbejder systematisk med uddannelsesplanlægning.
- Fremme virksomhedernes sociale engagement i forbindelse med fastholdelse af medarbejdere
  - Videndeling om CSR (Corporate Social Responsibility)
  - Styrke samspil mellem aktører der arbejder med CSR

1.13 samarbejder mellem videninstitutioner og erhverv med strategisk fokus på lederes og medarbejderes adgang til efter- og videreuddannelses tilbud, der matcher forandringer i teknologi, produkter og organisationsformer

- Styrke samspil om kontinuerlig kompetenceudvikling i regionens virksomheder
  - metoder til afdækning af behov for kompetenceudvikling i virksomhederne
  - Synliggøre uddannelsesudbud
  - Fremme skolesamarbejder
  - Kontinuerlig strategisk uddannelsesplanlægning i virksomhederne
  - Øge samarbejde mellem virksomhederne om kompetenceudvikling
  - Øge praksislæring
  - Udvikle nye læringsformer
  - Øge praktik på alle uddannelsesstrin
- Mere direkte kontakt mellem forskningsinstitutionerne og virksomhederne, hvor efteruddannelse af medarbejdere sker i formaliseret samspil. Flowet mellem de to verdener intensiveres ved at undervisere og forskere kommer ud i virksomhederne, og virksomheder ind på universiteterne. Konkret kan man udvikle mentorordninger og udbrede anvendelsen af gæsteforelæsnings.

1.14 anvendelse af ny teknologi, der muliggør uddannelses- og efteruddannelsesaktivitet på arbejdsstedet eller i hjemmet. (ingen forslag)

Vækstforums delmål er etablering af en regional, attraktiv uddannelses- og kompetenceprofil, der tiltrækker studerende, forskere, virksomheder og investeringer

STRATEGI FOR UDDANNELSE OG KOMPETENCE (attraktiv)

15. etablering af stærke videnmiljøer, der relaterer sig til Region Midtjyllands eksisterende og kommende erhvervsmæssige styrkepositioner (ingen forslag)
16. udbud og kvalitet i udbuddet af uddannelser, der matcher virksomheders behov
17. etablering af nye uddannelser der understøtter kommende erhvervsmæssige styrkepositioner og niches
18. markedsføring af en region med attraktive kompetencer og viden
19. bidrag til strategisk identificering af mulige fremtidige væksterhverv og klyngedannelser på baggrund af forskning og analyser
20. internationalt orienterede uddannelsesforløb der kan tilføre regionen impulser.

TÆNKETANKENES HANDLESFORSLAG

1.15. etablering af stærke videnmiljøer, der relaterer sig til Region Midtjyllands eksisterende og kommende erhvervsmæssige styrkepositioner (ingen forslag)

- Menneskeflow
Øge mobiliteten: Videns- deling og udveksling samt overførsel skal ske via "menneskeflow" – gennemtræk af personer der tager ophold et par år i regionen – og af personer fra regionen som rejser ud i den store verden. Gennemtræk kan også være personer, som flytter sig fra en organisation til en ny

1.16. udbud og kvalitet i udbuddet af uddannelser, der matcher virksomheders behov

- de mellemlange uddannelser skal tage udgangspunkt i det lokale behov, hvor erhvervene og det offentlige arbejder tæt sammen om at tilbyde relevant viden
- Uddannelsesinstitutionerne skal understøtte det lokale erhvervsliv, hvilket giver jobmuligheder der hvor uddannelsen er beliggende. Samarbejdet kan indebære, at undervisningen foregår på lokale virksomheder.

1.17. etablering af nye uddannelser der understøtter kommende erhvervsmæssige styrkepositioner og niches

- Sikring af veluddannet arbejdskraft på energi- og miljøområdet til regionens virksomheder. Dels ved at overvåge udviklingen på området, dels ved i samarbejde med regionens uddannelsesinstitutioner, virksomheder m.fl. om at iværksætte nye initiativer på uddannelsesområdet.
- Styrkelse af rekruttering til de naturvidenskabelige uddannelser. Blandt andet ved med spændende og nytænkende metoder at sætte fokus på energi- og miljøteknologi i ungdomsuddannelser.

- It arbejdskraft (it)
- Udvikle nye tiltag (fx forbedret markedsføring af it-uddannelser eller revitalisere uddannelserne, så de bliver mere attraktive), som øger tilgangen til it-uddannelserne. Tilgangen er i øjeblikket faldende samtidig med at virksomhederne efterspørger arbejdskraft med it-uddannelse. Man kunne bl.a. nedsætte en tænketank der arbejder med uddannelses- og kompetenceudviklingsspørgsmålet indenfor it-området med deltagelse af såvel ressourcepersoner fra uddannelses- og erhvervslivet.

1.18. markedsføring af en region med attraktive kompetencer og viden

- It innovation sites (certificering af unikke "sites" i regionen), det kan både være fremsynede virksomheder, som uddannelsessteder, som kan vække opsigt og tiltrække besøgende fra såvel ind- som udland
- Sunde oplevelser
  - Den sunde region som besøgs mål: Der skal udvikles en række turisme- og oplevelsesprodukter under overskriften "De sunde oplevelser i Region Midtjylland" gennem et bredt samarbejde og netværk, hvor fokus er nye indsatsfelter inden for sundhed, kost- og fødevarer, motion, genoptræning, velvære og forkælelse og natur- og friluftaktiviteter.
- Digitalt understøttede oplevelser
  - De konkrete aktiviteter og projekter fastlægges nærmere i et udviklingsprogram for hele strategiområdet "Digitalt understøttede oplevelser". Gennem samarbejde og netværk med relevante aktører arbejdes der med en øget anvendelse af it på eksempelvis museer, butikker, hoteller, offentlige pladser, oplevelsesparker og fremtidens by.
- Internationale oplevelser i Midtjylland
  - Udgangspunktet er en identificering af regionens internationale attraktionskraft indenfor områder som f.eks. turisme, kulturarv, kunst, sport, erhvervsmæssige styrkepositioner (fødevarer, tekstil/livsstil/design).
- Kreativitet i oplevelser
  - Opbakning til og formidling af dristige projekter

1.19. bidrag til strategisk identificering af mulige fremtidige væksterhverv og klyngedannelser på baggrund af forskning og analyser

- Vidensbyer
  - Udvikle analysekapacitet og metoder, når det gælder om at afdække, hvilke styrkepositioner og evt. klynger, der er til stede i byerne.
  - Arbejde med "fremskrivninger", da det er afgørende for at kunne "tviste" eller omstille sin viden til de skiftende globale trends.
  - Understøtte udviklingsprojekter med en anderledes, utraditionel og ny tilgangsvinkel.
- Megaprojekter - foranalyse
  - Der skal snarest muligt nedsættes en arbejdsgruppe, der skal undersøge mulighederne for en mega-satsning i Region Midtjylland.

Identifikation af ressourceområde(r), som der skal satses på.
 Analyse: Detaljeret foranalyse af regionens ressourceområder og interessenters mulige samspil. (januar-februar 2007)
 Etablere en bredt sammensat og aktiv styregruppe, hvor de forskellige aktørgrupper er repræsenteret. (februar 2007)

Ansætte en ildsjæl som projektleder til at udvikle en klar projektbeskrivelse. (februar 2007)
Det skal være op til styregruppen og projektlederen at undersøge bæredygtigheden af projekter på ressourceområdet.

Nøje overveje placeringen af initiativets "hovedsæde" –herunder:

- Hvor findes de centrale videnskilder og netværk i forhold til mega-projektet
- Hvordan sikres den bedst mulige udbredelse til aktører i regionen og til et nationalt og internationalt regi
- Hvordan sikre man, at viden bliver spredt ud i regionen og praktiske erfaringer med mega-projektet og underliggende del-projekter kommer tilbage til "hovedsædet".
- herunder bør man overveje en såkaldt videnmotorvej, der skal gå fra projektets hovedsæde, og have "videnopsamlingssteder" på centrale videninstitutioner ude i regionen og et kontaktnetværk til de aktører, der opsamler den praktiske erfaring.
Ejerskabet bør være hos regionen, der med sit overblik og netværk både inden for erhvervslivet og videninstitutionerne spiller en centrale rolle i opstarten, fastholdelsen og formidlingen.

Tænketanken mente, at der var potentiale til at igangsætte megaprojekter indenfor

- Fødevarer
- Hjælpemidler
- Optimering af serviceydelser
- Forebyggelse

Det skal naturligvis undersøges i analysen, om der er grobund for det.

1.20. internationalt orienterede uddannelsesforløb der kan tilføre regionen impulser. (ingen forslag)

2. INNOVATION

Vækstforums delmål er at øge virksomheders muligheder for at erhverve innovationskompetencer

STRATEGI FOR INNOVATION (komptent)

1. initiativer til at øge andelen af små og mellemstore virksomheder, der ansætter højtuddannet arbejdskraft
2. initiativer der øger virksomheders viden om gevinster ved samarbejde med videninstitutioner samt viden om kvalificerede ressourcer til at udføre samarbejdet
3. samspil, netværk og partnerskaber mellem virksomheder og uddannelses- og forskningsinstitutioner på både de erhvervsmæssige styrkepositioner og nye vækstområder
4. aktiviteter, som sikrer et større samspil mellem yderområdernes virksomheder og viden- og uddannelsesinstitutioner i regionen

TÆNKETANKENES HANDLEFORSLAG

2.1. initiativer til at øge andelen af små og mellemstore virksomheder, der ansætter højtuddannet arbejdskraft

- Få flere studerende ud i erhvervslivet under studiet – både via at understøtte udviklingen af flere studenterjobs og praktikpladser. Effektiv formidling af og forståelse for vilkårene for fagrelevante småjobs kunne være en måde at understøtte udviklingen. Bachelorer, specialestuderende, erhvervsph.d'ere gennemfører projekter i eller i samarbejde med virksomheder – også i yderområderne.
- udvise socialt ansvar og engagement ved at tilvejebringe fremtidsorienterede praktikpladser i et innovativt og tæt samarbejde med uddannelsesinstitutioner for dermed at skærpe nysgerrigheden overfor it's fremtidige former og anvendelser.
- Viden i arbejde – meeting points
Der etableres en endnu stærkere og større kontakt mellem SMV'erne og videninstitutioner, videnformidlere. Der skal udvikles metoder mv. til at "optimere videnflow'et" – f.eks. ved at søge viden hos de videnformidlere, der allerede har opnået gode resultater på kommerciel basis (bl.a. videnformidlere inden for industriens GTS-netværk, landbrug m.fl.). De enkelte aktører – typisk videninstitutioner og videnformidlere sætter konkrete, målbare og forpligtende mål for egen indsats. Desuden skal virksomheder, videnformidlere og videninstitutioner indgå forpligtende samarbejdsaftaler, hvor det er muligt. Det er vigtigt at der følges op på aftaler, handlinger og succeskriterier. Flere fælles satsninger, temadage, videnmesser og projekter vil også bidrage til at forstærke kontakten. Man kunne også etablere korte møder/morgenmøder i regionen til hurtig videnudveksling – fx i Århus, Herning, Ringkøbing!

2.2. initiativer der øger virksomheders viden om gevinster ved samarbejde med videninstitutioner samt viden om kvalificerede ressourcer til at udføre samarbejdet

- It i innovationsmiljøer
  - En synlig kerne. En markant fysisk lokalitet, hvor vigtige aktører indenfor forskning, uddannelse og erhverv er lokaliseret tæt på hinanden. Det giver mulighed for et innovativt samarbejde på kryds og tværs og er samtidigt med til at synliggøre erhvervs- og forskningsmæssige styrker.
  - Andre deltagere i miljøet. Fysiske grænser er ikke afgørende for samarbejdsmulighederne – og aktørerne arbejder i "den udstrakte region", der ikke er begrænset af Vesterhavet og Kattegat - men fortsætter til Californien og Shanghai.
Netværk og konkrete samarbejder, der forbinder aktørerne i og udenfor kernen

2.3. samspil, netværk og partnerskaber mellem virksomheder og uddannelses- og forskningsinstitutioner på både de erhvervmæssige styrkepositioner og nye vækstområder

- samarbejde med udviklingsnetværk i andre landes landdistrikter om erfaringsudveksling, udvikling af nye produkter, produktionsmetoder mm.
- Samarbejde med andre landes landdistrikter mhp. at identificere unikke rurale vækst drivere.
- Kontakt til en videninstitution er ikke nødvendigvis relevant for alle små virksomheder.. Indsatsen skal primært styrke muligheder for kontakt og dialog. En konkret fremgangsmåde kan være:
  - Identifikation og kortlægning af de virksomheder, der ikke har kontakt til videnmiljøerne.
  - Identifikation af relevante videnformidlere og ambassadører
  - Forpligtende aftaler om indsats i forhold til virksomhederne
  - Finansiering af indsats
- It- og innovationsledelse
  - Netværk med specifikt fokus på it og innovation udbygges.
  - Samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner/rådgivende virksomheder og de respektive brancheorganisationer udbygges med det mål at sætte IT- og innovationsledelse på dagsorden allerede fra 2007
  - Der etableres netværk/konferencer på tværs af brancheorganisationer om ledelsesmæssige og strategiske konsekvenser af at erkende IT som drivkraft i forretningsudvikling og virksomhedsudvikling.

2.4. aktiviteter, som sikrer et større samspil mellem yderområdernes virksomheder og viden- og uddannelsesinstitutioner i regionen

- Netværk mellem aktørerne på turismeområdet med forsknings- og videninstitutioner, med erhvervs virksomheder, aktører i de større byer og i andre lande skal udbygges

Vækstforums delmål er at udvikle og formidle nye metoder, der øger virksomheders innovationskraft

STRATEGI FOR INNOVATION (nyskabende)

5. nye metoder med fokus på virksomheders organisatoriske og ledelsesmæssige udfordringer
6. nye metoder til inddragelse af leverandører, brugerne, medarbejdere og forskere i innovationsprocesser
7. nye metoder til afdækning af innovationspotentiale i eksisterende og nye klynger, der rummer både traditionelle virksomheder og vækstvirksomheder.
8. samspil mellem kreative kompetencer og erhverv

TÆNKETANKENES HANDLESFORSLAG

2.5. nye metoder med fokus på virksomheders organisatoriske og ledelsesmæssige udfordringer (Ingen forslag)

2.6. nye metoder til inddragelse af leverandører, brugerne, medarbejdere og forskere i innovationsprocesser (Ingen forslag)

2.7. nye metoder til afdækning af innovationspotentiale i eksisterende og nye klynger, der rummer både traditionelle virksomheder og vækstvirksomheder (Ingen forslag).

2.8. samspil mellem kreative kompetencer og erhverv

- Etablering af netværk og fælles platform mellem kreative miljøer, erhvervsliv, forsknings- og uddannelsesinstitutioner og kunstnere kan medvirke til udvikling af nye produkter og aktiviteter.
- Etablering af en kreativitetspatrolje, hvor "kreativitetspiloter" dels har mulighed for selv at kunne tage kontakt og dels hjælpe når virksomheder, uddannelsesinstitutioner eller ildsjæle henvender sig.
- udviklingspulje, hvor man kan søge støtte til fx kunstneriske projekter (inden for musik, film og kunst) og dels i form af anden fundraising.
- Fastholde og udvikle eksisterende initiativer og projekter inden for medierne musik, video og film

Vækstforums delmål er at sikre tilgang af risikovillig kapital til regional innovation

STRATEGI FOR INNOVATION (attraktiv)

9. etablering af stærke, bæredygtige videnmiljøer
10. synliggørelse af regionale innovationspotentialer over for risikovillig kapital
11. formidling og indhentning af viden om innovation i partnerskaber med innovationsaktører uden for regionen

TÆNKETANKENES HANDLENSFORSLAG

2.9. Etablering af stærke, bæredygtige videnmiljøer

- **Samspil mellem energiteknologier og mellem energi og miljø**
  - Samspil mellem energi- og miljø: Der igangsættes demonstrationsprojekter med fokus på at optimere og dokumentere samspillet mellem energi- og miljø. Der fokuseres især på teknologi-områder, hvor regionens virksomheder har særlige styrkepositioner.
  - Samspil mellem energiteknologier: Der igangsættes demonstrationsprojekter med særlig fokus på at optimere samspillet mellem energiteknologier. Der fokuseres især på teknologier som kan bidrage til at sikre optimal udnyttelse og integrering af vedvarende energi i forsyningssystemerne f.eks. forskellige lagringsteknologier (brint, varmepumper o. lign.).
  - Synliggørelse af energi- og miljøpotentialer: Demonstrationsprojekter skal underbygges af energiregnskaber, økonomiske beregninger, miljøanalyser o. lign. Aktiviteterne skal bidrage til at synliggøre potentialer og skal bruges som rygstød for virksomhedernes introduktion af nye produkter på markedet.
- **Landbruget som energileverandør**
  - Waste to value: Der igangsættes demonstrationsprojekter med fokus på, hvordan restprodukter fra landbruget, industri og husholdning (husdyrgødning, ammoniak, slagteriaffald, spildevandsslam mm.) kan udnyttes til højværdige energiprodukter. Demonstrationsprojekterne skal have særlig fokus på at understøtte virksomhedernes udvikling og dokumentation af teknologiske løsninger.
  - Energiafgrøder: Der igangsættes demonstrationsprojekter med fokus på miljø- og landskabsmæssig bæredygtig produktion af optimale energiafgrøder. Demonstrationsprojekterne skal have særlig fokus på at dokumentere energi- og miljøpotentialer og på at understøtte virksomhedernes udvikling af teknologiske løsninger på området.
  - Regional Landbrugsstrategi: Region Midtjylland får hovedansvaret for, at der udarbejdes en regional landbrugsstrategi i samarbejde med relevante interessenter. Arbejdet med en

regional landbrugsstrategi er udviklingsorienteret, og bæredygtig energiproduktion skal derfor fra starten tænkes ind i dette arbejde.

- **Test og afprøvning**

- Udlægning af testområder: Regionen skal aktivt understøtte at industrien har adgang til områder hvor de kan teste og afprøve store centrale energianlæg som f.eks. vindmøller og bølgekraftanlæg. Indsatsen handler primært om at der udlægges områder hvor alle de nødvendige tilladelser er på plads og hvor der er mulighed for nettilslutning.
- Test og certificering: Regionen skal aktivt understøtte at der etableres testcentre og afprøvningsfaciliteter indenfor områder, hvor regionens virksomheder og vidensinstitutioner har særlige kompetencer. Eksempelvis etablering af et nationalt testcenter for vindmøller.

2.10. Synliggørelse af regionale innovationspotentialer over for risikovillig kapital

- tilvejebringe viden og tiltrække risikovillig kapital til udviklingsprojekter, forretningsinitiativer, m.v.
- Politisk lederskab, folkelig deltagelse og rammevilkår
  - Opstilling af konkrete mål for produktion og anvendelse af vedvarende energi i regionen samt mål for udvikling og vækst i branchen.
  - Skabe folkelig opbakning og deltagelse: Regionen skal via oplysning, dialog og medindflydelse bidrage til at skabe folkelig opbakning og deltagelse. F.eks. koordinerede åbent hus arrangementer i hele regionen (f.eks. energiens dag), demonstrationsprojekter o. lign.
  - Internationalt udsyn: Regionen skal hjælpe virksomhederne med at skabe overblik over udviklingen og skabe kontakter internationalt og i EU-systemet.
  - Koordineret indsats: Indsatsen skal koordineres, sammentænkes og foregå i samarbejde med såvel private som offentlige aktører på både kommunalt, regionalt, nationalt og internationalt niveau.

2.11. formidling og indhentning af viden om innovation i partnerskaber med innovationsaktører uden for regionen

- Skabe incitamenter for udvikling af markedet: Dels i kraft en den energi, som regionens offentlige institutioner selv efterspørger, dels ved at styrke befolkningens og virksomheders motivation og muligheder for at efterspørge vedvarende energi. F.eks. ved et strategisk samarbejde med VE-producenter, energi- og forsyningselskaber, Energinet.dk m.fl. om etablering af et regionalt innovativt marked for vedvarende energi.

3. IVÆRKSÆTTERI

Vækstforums delmål er at sikre stærke iværksætterkompetencer

STRATEGI FOR IVÆRKSÆTTERI (kompetent)

1. en sammenhængende, gennemskuelig og tilgængelig erhvervsservice-infrastruktur, der er målrettet iværksættere og virksomheders behov på forskellige stadier i virksomhedens udvikling
2. iværksætteri som en integreret del af uddannelsesforløb på alle niveauer
3. ny viden om, hvorledes etableringsraten i Region Midtjylland øges
4. øget overlevelsesrate blandt iværksættervirksomheder
5. indsats for øget internationalisering af regionens virksomheder

TÆNKETANKENES HANDLEFORSLAG

3.1. en sammenhængende, gennemskuelig og tilgængelig erhvervsservice-infrastruktur, der er målrettet iværksættere og virksomheders behov på forskellige stadier i virksomhedens udvikling

- Videreførelse af effektfulde regionale rådgivningstilbud til vækstvirksomheder
- Der skal skabes overblik over eksisterende regionale initiativer og ordninger og sikres videreførelse af best practice.
- Bedre samspil mellem virksomheder og videninstitutioner
- Der skal sikres et bedre samspil mellem virksomheder og videninstitutioner med henblik på at vurdere behovet for etablering af en regional brobygningsfunktion.
- Fokus på forretningsudvikling
- Viften af servicetilbud bør omfatte fokus på forretningsudvikling og udviklingsparathed, herunder udviklingsorienterede stabsfunktioner for at fastholde entrepreneurskabet i virksomhederne.
- Screening af iværksætteres vækstpotentiale
- Vækstforum opstiller mål og succeskriterier for et énstrengt basisvejledningssystem, som er tilgængeligt for alle, som overvejer at starte egen virksomhed. Med udgangspunkt i blandt andet den aktuelle forskning etableres systemet, så det på et tidligt tidspunkt kan spotte vækstiværksættere og formidle målrettede og specialiserede rådgivningstilbud.
- Iværksætterkurser fastholdes. I en videreudvikling af kursernes indhold bør der lægges vægt på deres potentielle funktion som screener af iværksættere med vækstpotentiale.
- Rådgivning af iværksættere om forretningsudvikling:
- Der tilbydes specialiseret rådgivning omkring kritiske dele af forretningsplanen, ligesom der udvikles indsatser, der kan styrke vækstiværksætternes salgs-, ledelses- og organisationskompetencer, fx i form af lederudvikling, skyggebestyrelser mv.
- Det bygges videre på eksisterende initiativer omkring professionelle mentorer, der tilknyttes iværksættervirksomhederne samt et korps af særlige rådgivere inden for forskellige

fagområder, ligesom der gøres en indsats for at etablere forretningsorienterede netværk mellem grupper af iværksættere på tværs af regionen.

- Rådgivning af iværksættere om internationalisering
- Der etableres en indsats, der bidrager til at iværksætteren tager højde for udfordringer og muligheder omkring fx international sourcing allerede i forbindelse med udarbejdelse af forretningsplanen.
- Der bør etableres et korps af ressourcepersoner fra midtjyske virksomheder, der er udstationeret i udlandet og som kan bistå iværksættere med internationalisering. Endvidere undersøges det, hvorledes regionale venskabsbyer kan bistå iværksættere med kontakt til samarbejdspartnere, videninstitutioner og kunder.
- Der er behov for, at der på regionalt niveau udvikles og tilbydes værktøjer evt. webbaserede og i samarbejde med Danmarks Eksportråd der kan bistå vækstiværksættere med deres internationalisering.
- Udarbejdelse af en samlet plan for iværksætteri og erhvervsudvikling i landdistrikterne indeholdende eksempelvis:
  - styrkelse af samarbejde og netværk mellem virksomheder i landdistrikterne og byernes uddannelsesinstitutioner, videnmiljøer og forskningsinstitutioner om produktudvikling, nye produktioner, markedsføring mm.
  - styrke rådgivningen til iværksættere og virksomheder
  - etablere iværksætterhuse og netværk mellem iværksættere og etablerede virksomheder
  - fokus på støtte til virksomheder med udviklingspotentiale
  - profilering og markedsføring af virksomheder, landbruget og fødevarerproduktionen i landdistrikter mm.

3.2. iværksætteri som en integreret del af uddannelsesforløb på alle niveauer

- Der igangsættes en indsats i forhold til uddannelsesinstitutionerne for at sikre mere fokus på start af egen virksomhed, herunder også overblik over hvilke instrumenter institutionerne allerede har adgang til og kan anvende
- Vækstforum tilvejebringer sammen med IDEA m.fl. en koordineret indsats for at opbygge tværfaglige og kommercielt netværksorienterede studentervæksthuse i de større uddannelsesbyer i regionen.

3.3. ny viden om, hvorledes etableringsraten i Region Midtjylland øges

- Fremme vidensserviceerhvervenes udviklingsbetingelser
- Der igangsættes et analysearbejde, der skal skabe grundlaget for en ny erhvervspolitisk indsats, som kan udvikle nye rammebetingelser og konkrete initiativer, der kan tiltrække og udvikle vidensservice i Region Midtjylland. Til at følge arbejdet kan der etableres en udviklingsgruppe med vidensservicevirksomheder, videninstitutioner og offentlige myndigheder.

3.4. øget overlevelsesrate blandt iværksættervirksomheder (ingen forslag)

3.5. indsats for øget internationalisering af regionens virksomheder

- Udvikling af bedre information til virksomhederne eller overblik - om mulighederne for hjælp til internationalisering herunder hvordan de store virksomheder i Region Midtjylland kan spille en mere aktiv rolle i forhold til mindre virksomheders internationalisering.
- Etablering af en regional indsats, der kan supplere den nationale indsats fra Danmarks Eksportråd, fx inden for internationale netværk, sourcing osv.

Vækstforums delmål er at understøtte intraprenørskab i eksisterende virksomheder

STRATEGI FOR IVÆRKSÆTTERI (nyskabende)

6. bedre udnyttelse af iværksætterpotentialet, eksempelvis gennem styrkelse af iværksætteri gennem afknopning fra virksomheder og bedre udnyttelse af iværksætterpotentialet hos kvinder.

TÆNKETANKENES HANDLINGSFORSLAG

3.6. bedre udnyttelse af iværksætterpotentialet, eksempelvis gennem styrkelse af iværksætteri gennem afknopning fra virksomheder og bedre udnyttelse af iværksætterpotentialet hos kvinder.

- Mere fokus på iværksætteri hos eksisterende virksomheder og deres ansatte
  - Der udvikles en indsats rettet mod eksisterende virksomheder og deres medarbejdere med henblik på at styrke virksomhedernes udnyttelse af nye forretningsideer og fremme knopskydning af nye virksomheder fra de etablerede virksomheder.
  - Det undersøges, hvordan mindre vækstvirksomheder i udkantsområder kan få tilknytning til større virksomheder fx gennem en udbredelse af initiativet bo i en virksomhed.
- Iværksættere / spin off virksomheder: Regionen skal bidrage til at skabe en iværksætterkultur og understøtte etablering af nye virksomheder. På energi- og miljøområdet kan et særligt fokusområde være spin off virksomheder fra f.eks. vindmølleindustrien.
- Mistbænk-projekter: Målrettede virksomhedsrettede initiativer skal understøtte virksomhedernes udvikling af modning af nye lovende teknologier f.eks. ved inddragelse af professionel rådgivning i virksomhederne.

Vækstforums delmål er at bidrage til opbygning af internationalt orienterede vækstklynger og væksterhverv

STRATEGI FOR IVÆRKSÆTTERI (attraktiv)

7. bedre rådgivning til iværksættere og vækstvirksomheder om kapitalforhold
8. ny viden der kan bidrage til understøttelse af nye klynger
9. initiativer til sikring af risikovillig kapital til iværksættere og vækstvirksomheder

TÆNKETANKENES HANDLEFORSLAG

3.7. bedre rådgivning til iværksættere og vækstvirksomheder om kapitalforhold

- Der skal gøres en indsats, der kan bidrage til mere synlighed og konkurrence inden for venturemarkedet. Der kan fx udvikles en guide for, hvordan virksomhederne finder finansiering, eventuelt gennem en udbygning af finansieringsnøglen. Der bør endvidere gennem rådgivningssystemet gives mulighed for en uafhængig analyse af den optimale kapitalstruktur for en mindre vækstvirksomhed.

3.8. ny viden der kan bidrage til understøttelse af nye klynger

- Facilitering af klynger og netværk
  - Den regionale erhvervsservice får til opgave at implementere en regional strategi for klynger og netværk ved at facilitere dels udvikling af eksisterende og potentielle regionale klynger, og dels mere bløde netværk, som samles om udvalgte temaer, der kan fremme inspiration, viden, erfauudveksling eller samarbejde.
- Udvikling af virksomheder på energi- og miljøområdet
  - Omstilling af virksomheder: Regionen har fremstillingsvirksomheder der potentielt kan levere procesudstyr og maskiner til energi- og miljøsektoren. Målrettede virksomhedsudviklings-initiativer skal bistå virksomheder med denne omstilling, f.eks. ved inddragelse af professionel rådgivning i virksomhederne.
  - Netværk og vidensdeling: Regionen skal aktivt understøtte etablering af klynger og netværk. Dels netværk mellem virksomheder for at lære af hinandens erfaringer og støtte hinanden. Dels netværk mellem vidensinstitutioner og virksomheder.

3.9. initiativer til sikring af risikovillig kapital til iværksættere og vækstvirksomheder

- Etablering af Business Angles Match
  - Vækstforum bør indgå i et udviklings samarbejde med Vækstfonden omkring etablering af et Business Angles Match i Midtjylland. Målet bør være at etablere en pulje med kompetent egenkapital til vækstvirksomheder på 100 mio. kr.
- Etablering af et regionalt investeringsselskab
  - Vækstforum bør gå i dialog med Vækstfonden og andre kapitalkilder omkring etablering af et regionalt investeringsselskab/fond på mindst 100 mio. kr. I den forbindelse skal der

arbejdes på, at Vækstfonden opretter et vindue i regionen, fx i forbindelse med det kommende iværksætterhus.

- Innovationsmiljøerne skal styrkes
- Vækstforum skal arbejde for, at regionens innovationsmiljøer styrkes som regionale omdrejningspunkter for skabelse af nye innovative vækstvirksomheder og som platform for samarbejde mellem viden og kapital.